

någon dess styresman, så länge kommunens gemensamma skolråd måste fungera efter de föreskrifter nämnda stadga innehåller, funnit sig böra

afstyrka bifall till Herr Adlersparres nu omförmälda förslag.

Den sednare delen af samma motion, hvilken egentligen utgör ett särskildt ämne för sig, har på intet sätt blifvit motiverad; och som i händelse, enligt förslaget deri, hvarje kommun eller till och med hvarje del af en kommun eller krets, som beslöt uppförande af ett arbetshus, skulle efter lag hafva rätt att såsom hjälp dertill af landstingskassan bekomma halfva kostnadsbeloppet, sådant innefattade en högst vådlig inskränkning i landstingets rätt att sjelf pröfva de förslag, som väckas, och att vägra eller bifalla begärddt anslag, hvarigenom det skulle bero på en kommun eller krets att beskatta hela länet; för anlåtes Utskottet, på grund af det olämpliga i en dylik anordning,

afstyrka allt vidare afseende å denna del af motionen.

Stockholm den 18 Mars 1867.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

N:o 71.

Ank. till Riksd. Kansli d. 25 April 1867, kl. 12 medd.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 57, angående förändrad lydelse af vittneseden.

Sedan Lag-Utskottet, med anledning af väckt motion derom, att vittneseden måtte förkortas. uti sitt Utlåtande N:o 57 hemställt. att Riksdagen ville

för sin del besluta sådan ändring af 17 Kap. 16 § Rättegångs-balken, att deri förekommande edsformulär erhöi följande lydelse: "Jag N. N. lofvar och svär, vid Gud och hans heliga evangelium, att jag skall vittna och intyga allt, hvad jag vet i denna sak händt och sannt vara, så att jag ej något förtiger, tillägger eller förändrar; så sannt mig Gud hjelpe till lif och själ", har, enligt Utskottet tillhandakomna protokollsutdrag, ärendet blifvit af Första Kammaren till Utskottet återförvisadt, men Andra Kammaren deremot gillat Utskottets framställning.

Den enda anmärkning, som finnes gjord emot den af Utskottet föreslagna förändrade lydelse af vittneseden, är rigtad emot uttrycken "ej något förtiger, tillägger eller förändrar", hvilka förmenats hos den, som skall vittna t. ex. om hvad han hört annan säga, kunna uppväcka betänkligheter eller skrupler i anseende till svårigheten att återgifva alldeles samma ordalag, som en annan begagnat; hvarjemte påminnts om den enkelhet, som i England brukliga edsformulär företedde, i det att vittnen der endast svuro "att tala sanning, hela sanningen, och intet annat än sanning".

Vid den pröfning, som föregick framläggandet af Utskottets ofvanberörda förslag, tog Utskottet jemväl i öfvervägande innehållet af det i England brukliga korta vittneseds-formulär, hvilket ock blifvit i den Fransyska rättegångs-ordningen upptaget, men ansåg det nu åsyftade ändamålet kunna vinnas med bibehållande af det väsendtliga i vår egen vittnesed; hvadan Utskottets förslag, i nära öfverensstämmelse med Lag-komitéens och Lagberedningens, uppställdes så, att hufvudsakliga innehållet af den ed, hvilken folket är vant att vid domstolarne höra och efterstafva, skulle i det nya formuläret återfinnas. Hvad åter angår de betänkligheter, som förmenats kunna uppstå hos vittnen med anledning af uttrycken: *icke förtiga, tillägga eller förändra*, kan Utskottet för sin del icke inse, att dessa ord göra eden hvarken mer eller mindre bindande än den hittills brukliga; men i händelse dessa ord, med hvilka, enligt den betydelse de i språket hafva, vittnet förhålls, att det icke bör säga hvarken mindre eller mer, än det vet vara sannt, ej heller framställa ett förhållande eller ett yttrande på annat sätt än det enda verkliga och rätta, likväl skulle hos ett vittne framkalla skrupler — något, som torde kunna inträffa med hvilket edsformulär som helst — lærer väl domarens undervisning om edens betydelse icke förfela att gifva vittnet en klar och redig uppfattning af den förbindelse, eden medför. Utskottet har således icke funnit skäl att i berörda hänseende frångå det af Utskottet framställda och af Andra Kammaren godkända förslag. Men vid det noggrannare öfvervägande af samma förslags innehåll, hvartill återremissen gifvit anledning, har Utskottets uppmärksamhet fästats derå, att orden "*vittna*" och "*intyga*" i sjelfva verket hafva så lika betydelse, att det ena kan anses öfverflödigt, då det andra användes, samt att ut-

trycket "gifva tillkänna", som i nuvarande vittnesed förekommer, och vid hvilket allmänheten således är van, lämpligen kan i stället för ordet "intyga" begagnas; och får Utskottet alltså, med vidhållande i hufvudsaken af dess förut afgifna förslag, och med inbjudning till Andra Kammaren att frångå dess redan i ärendet fattade beslut, hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta den ändring af 17 Kap. 16 § Rättegångs-balken, att detta lagrum erhåller följande lydelse:

"Vittnen skola, i begge delomännens eller deras ombudsmäns närvaro, denna ed, med hand å bok, svärja: Jag N. N. lofvar och svär, vid Gud och hans heliga evangelium, att jag skall vittna och gifva tillkänna allt, hvad jag vet i denna sak händt och sannt vara, så att jag ej något förtiger, tillägger eller förändrar; så sannt mig Gud hjälpe till lif och själ".

Stockholm den 20 April 1867.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

N:o 72.

Ank. till Riksd. Kansli d. 25 April 1867, kl. 12 midd.

Lag-Utskottets Memorial, i anledning af återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 63, angående väckt förslag om afkortning i kronoräkenskaperna af vissa slag af böter, när tillgång till deras gäldande saknas.

Berörda Utlåtande, genom hvilket Utskottet hemställde, att en af Herr Grefve C. G. Mörner väckt motion derom, „att stämmoböter samt de böter,